

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Hur väcker man talan vid domstol?

Hur väcker man talan vid domstol?

Estland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Twister kan lösas med både rättsliga och utomrättsliga metoder.

En utomrättslig tvistlösningsmetod är **förlikning**. Förlikning är en frivillig utomrättslig tvistlösningsmetod som genomförs av en oberoende och opartisk förlikningsman. En förlikningsman underlättar kommunikationen mellan parterna i syfte att hjälpa dem att hitta en lösning på tvisten. Förlikningsförhandlingar är konfidentiella och förlikningsmannen får inte styra förlikningen på ett sätt som ger intryck av att förlikningsmannen har rätt att fatta bindande beslut. En förlikningsman kan vara en notarius publicus, en advokat eller någon annan fysisk person som parterna i tvisten har utsett och som har bemyndigats att bedriva sitt arbete via en juridisk person (exempelvis förlikningsmän hos ett försäkringsförlikningsorgan via Estlands försäkringsförening (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) och Estlands trafikförsäkringsstiftelse (*Eesti Liikluskindlustuse Fond*)). Ett förlikningsorgan är en enhet som är knuten till en statlig eller lokal myndighet, såsom upphovsrättsnämnden (*autoritöiguse komisjon*). Den uppgörelse som nås till följd av ett förlikningsförfarande kallas förlikningsavtal och utgör en exekutionstitel enligt de villkor som anges i lag, förutsatt att en domstol har förklarat avtalet verkställbart. Förlikningsavtalet kan överlämnas till en exekutionstjänsteman för tvångsvis verkställighet (utsökning). Om förlikningsmannen är en notarius publicus eller en advokat kan en notarius publicus på begäran av parterna i tvisten godkänna ett förlikningsavtal som rör en fordran på egendom eller ett förlikningsavtal som rör en fordran som inte avser egendom, förutsatt att en kompromiss kan nås angående sistnämnda fordran. Ett förlikningsavtal som godkänts på detta sätt kan omedelbart verkställas. Förlikningsavtalet behöver i så fall inte förklaras verkställbart av domstol. Ett förlikningsavtal som ett förlikningsorgan förklarar giltigt är bindande för parterna och behöver inte förklaras verkställbart av en domstol. **Skiljeförfarande** är en annan alternativ tvistlösningsmetod. Eftersom skiljenämnden utses av parterna själva kan dessa vara säkra på att skiljemännen har den kunskap, erfarenhet och opartiskhet som krävs. Parterna har även rätt att välja vilket språk som ska användas, vilken lag som ska tillämpas och vilka procedurregler som ska gälla. En skiljenämnd kan inrättas för ett enda ärende (ad hoc) eller arbeta på permanent grund. En permanent skiljenämnd i Estland är Notariekkammarens skiljenämnd (*Notarite Koja vahekohus*). I Estland löser man ofta tvister som uppstått till följd av gränsöverskridande handel vid **estniska industri- och handelskammarens** skiljedomstol (*Eesti Kaubandus-Tööstuskoja (EKTK) arbitraažikohus*). Ett beslut från en permanent estnisk skiljenämnd utgör en exekutionstitel och behöver inte förklaras verkställbart av domstol. Beslut från andra skiljenämnder, inbegripet ad hoc-skiljenämnder, och från skiljenämnder i andra länder måste först förklaras verkställbara av en domstol för att kunna bli föremål för utsökning. Utöver skiljeförfarande och förlikning finns även nämnder för utomrättslig lösning av vissa typer av tvister.

Arbetsrättsliga tvister kan exempelvis hänskjutas till en **arbetstvistnämnd** (*töövaidluskomisjon*). En arbetstvistnämnd är ett oberoende organ som löser enskilda arbetstvister. Både arbetstagare och arbetsgivare kan vända sig till arbetstvistnämnden. Lösningen av arbetstvister i en arbetstvistnämnd regleras av **lagen om lösning av arbetstvister** (*individuaalse töövaidluse lahendamise seadus*). Inga statliga avgifter tas ut för tvistlösning med hjälp av en arbetstvistnämnd. En arbetstvistnämnd kan lösa alla former av tvister som uppstått till följd av förhållanden på arbetsmarknaden. I händelse av en penningfordran måste fordrans storlek vara motiverad, och det finns ingen gräns för möjligheten att använda en arbetstvistsnämnd. Den ansökan som inges till en arbetstvistnämnd ska innehålla en redogörelse för de omständigheter som är relevanta för tvisten. Vid ett ifrågasättande av en uppsägning ska ansökan exempelvis innehålla uppgifter om tidpunkt och skäl för uppsägningen. Ansökan ska innehålla en beskrivning av på vilket sätt parterna är oense, dvs. vad arbetstagaren eller arbetsgivaren enligt sökanden har underlåtit att göra eller gjort i strid med lagen. Till ansökan ska bifogas bevisning som styrker de påståenden som görs i ansökan (t.ex. anställningsavtal, överenskommelser eller korrespondens mellan den anställde och arbetsgivaren) eller hänvisning till annan bevisning eller vittnen. Om en sökande anser det nödvändigt att kalla ett vittne till förhandlingen ska vittnets namn och adress uppges i ansökan. En arbetstvistnämnds beslut som trätt i kraft utgör en exekutionstitel och får överlämnas till en exekutionstjänsteman för utsökning. Under vissa omständigheter kan en arbetstvistnämnd förklara att nämndens beslut ska verkställas omedelbart. Om en part i tvisten inte är nöjd med arbetstvistnämndens beslut kan parten väcka talan vid en distriktsdomstol (*maakohus*) för att få arbetstvisten prövad i domstol. Talan måste väckas inom en månad från den dag kopian av beslutet mottogs. I så fall träder arbetstvistnämnden beslut inte i kraft.

Anspråk till följd av ett avtal mellan en konsument och en näringsidkare kan prövas av **konsumenttvistnämnden** (*tarbijakaebuste komisjon*). Lösningen av konsumenttvister regleras av **konsumentskyddslagen** (*tarbijakaitse seadus*). Konsumenttvistnämnden är behörig att lösa både inhemska och gränsöverskridande konsumenttvister som uppstår till följd av avtal mellan konsumenter och näringsidkare och som inleds av en konsument om en av parterna i tvisten är en näringsidkare vars etableringsort är i Estland. Nämnden är också behörig att avgöra tvister till följd av skada som lidits till följd av en defekt produkt, förutsatt att den lidna skadan kan fastställas. Om det går att fastställa att skada lidits, men inte hur omfattande den är, t.ex. ideell skada eller framtida ekonomiska förluster, avgörs ersättningsbeloppet av domstol. Nämnden löser inte tvister i samband med icke-ekonomiska tjänster av allmänintresse, utbildningstjänster som tillhandahålls av offentligrättsliga juridiska personer eller hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahålls av hälso- och sjukvårdspersonal till patienter för att bedöma, upprätthålla eller återställa deras hälsa, inbegripet förskrivning, administration och tillhandahållande av läkemedel och medicinsk utrustning. Dessutom löser nämnden inte tvister som rör anspråk till följd av dödsfall, fysisk skada eller hälsobesvär, eller tvister som omfattas av ett tvistlösningsförfarande som föreskrivs i andra lagar. Sådana tvister avgörs av behöriga institutioner eller domstolar (tvister som uppstått till följd av hyresavtal kan t.ex. utöver av domstolar även avgöras av hyresnämnder). En ansökan som inges av en konsument prövas och resultatet meddelas parterna inom 90 dagar från mottagandet av ansökan. Vid komplicerade tvister kan denna tidsfrist förlängas. Ett beslut från konsumenttvistnämnden måste följas inom 30 dagar från dagen för offentliggörandet på konsumentskyddsmyndighetens (*Tarbijakaitseamet*) webbplats, om inte annat anges i beslutet. En förteckning över näringsidkare som inte har följt nämndens beslut publiceras på webbplatsen för konsumentskyddsmyndigheten. Nämndens beslut kan dock inte bli föremål för utsökning, vilket betyder att det inte kan lämnas in till en exekutionstjänsteman i detta syfte. En näringsidkare som registrerats i förteckningen stryks ur förteckningen när näringsidkaren följer nämndens beslut efter att ha registrerats i förteckningen, eller när det har gått mer än 12 månader från det att näringsidkaren registrerades i förteckningen. Om parterna i tvisten inte är nöjda med nämndens beslut och inte följer det kan de vända sig till en distriktsdomstol för att lösa tvisten. En näringsidkare underrättar konsumentskyddsmyndigheten om att beslutet har följts eller att ärendet har hänskjutits till en distriktsdomstol. I så fall bifogas en kopia av den ansökan som ingetts till distriktsdomstolen. Konsumentskyddsmyndigheten får själv, med konsumentens medgivande och som konsumentens företrädare, hänskjuta den tvist som nämnden har löst till en distriktsdomstol för prövning om näringsidkaren har underlåtit att följa beslutet och tvisten är relevant för tillämpningen av en lag eller annan författning eller är av generell intresse för konsumenter.

Tvister som uppstått till följd av hyresavtal kan lösas av en **hyresnämnd**. Lösningen av hyrestvister regleras av **lagen om lösning av hyrestvister** (*üürivaidluse lahendamise seadus*). Hyresnämnder löser inte tvister som rör ekonomiska anspråk som överstiger 3 200 euro. En hyresnämnd kan inrättas av en lokal myndighet och nämnden löser hyrestvister som uppstår inom ramen för dess territoriella behörighet. I Estland har en hyresnämnd endast inrättats i Tallinn. I en ansökan till en hyresnämnd ska sökandens begäran och de sakförhållanden som ligger till grund för denna anges. Ansökan ska dessutom innehålla hyresavtalet och den bevisning som anförs till stöd för påståendena i ansökan samt annan relevant skriftlig bevisning. En hyrestvistnämnds beslut som har trätt i kraft utgör en exekutionstitel och får överlämnas till en exekutionstjänsteman för utsökning. Om en part i tvisten inte är nöjd med hyresnämndens beslut kan parten hänskjuta hyrestvisten till en distriktsdomstol inom 20 dagar från den dag nämndens beslut mottogs. I så fall träder hyrestvistnämndens beslut inte i kraft. Det är inte obligatoriskt att låta en hyrestvistnämnd lösa en tvist innan rättegången inleds, dvs. om parterna inte vill eller inte kan lösa tvisten med hjälp av utomrättsliga metoder kan de hänskjuta sitt anspråk till en domstol. Samma anspråk kan inte prövas på samma gång av både en domstol och en behörig utomrättslig tvistlösningsnämnd.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Privaträttsliga förhållanden regleras av principen om den privaträttsliga självständigheten, vilket innebär att det står en borgenär fritt att bestämma när dennes fordran mot en gäldenär ska drivas in. Av rättssäkerhetsskäl och för att upprätthålla en stabil rättsordning kan en gäldenär åberopa en preskriptionsfrist om borgenären har underlåtit att lägga fram sin fordran inom en viss tid. En domstol eller ett annat tvistlösningsorgan tillämpar endast en preskriptionsfrist om detta begärs av den person som ålagts en förpliktelse. Borgenärens fordran löper därför inte ut när preskriptionsfristen löper ut. Om fordran har preskriberats och den person som ålagts en förpliktelse hänvisar till preskriptionsfristen prövar domstolen inte fordran och gör inte heller en bedömning i sak av fordran.

Preskriptionsfristen för fordringar på grund av transaktioner är tre år.

Preskriptionsfristen för fordringar på grund av transaktioner är tio år om den person som ålagts en förpliktelse medvetet underlåter att fullgöra denna.

Preskriptionsfristen för fordringar som rör överlåtelse av fast egendom, belastning av fast egendom med sakrätt, överlåtelse eller uppsägning alternativt ändring av innehållet i en sakrätt är tio år.

Preskriptionsfristen för en fordran som grundas på lagstiftning är tio år från det att fordran löper ut, om inte annat föreskrivs i lag.

Preskriptionsfristen för en fordran på grund av olagligt orsakad skada är tre år från det att den ersättningsberättigade personen blev eller borde ha blivit medveten om skadan och om vilken person det åligger att ersätta skadan.

Preskriptionsfristen för en fordran på grund av obehörig vinst är tre år från det att den ersättningsberättigade personen blev eller borde ha blivit medveten om fordran.

Preskriptionsfristen för en fordran som avser återkommande skyldigheter, med undantag av fordringar som avser underhållsskyldighet gentemot barn, är tre år för varje separat skyldighet oavsett den rättsliga grunden för fordran.

Preskriptionsfristen för en fordran som avser underhållsskyldighet gentemot barn är tio år för varje enskild skyldighet.

Preskriptionsfristen för återkrav till följd av äganderätt och familje- och arvsrättsliga krav är 30 år från det att kravet förfaller till betalning, om inte annat föreskrivs i lag.

Ett återkrav till följd av äganderätt gentemot en godtycklig innehavare löper inte ut.

Vissa anspråk som uppstått till följd av anställningsförhållanden har en preskriptionsfrist för när en talan vid domstol måste ha väckts. Fristen för att framställa anspråk till en arbetstvinstnämnd eller domstol för att få ett erkännande av de rättigheter som uppstått till följd av anställningsförhållanden och skydd för de överträdna rättigheterna är exempelvis fyra månader. En talan i domstol eller en ansökan till en arbetstvinstnämnd om att återkalla uppsägningen av ett anställningsavtal kan inges inom 30 kalenderdagar från mottagandet av uppsägningen. Inom 30 kalenderdagar från mottagande av uppsägningen kan en arbetstagarare inge en ansökan till en domstol eller en arbetstvinstnämnd om bestridande av uppsägningen på grund av att den strider mot principen om god tro, om inte arbetsgivaren sade upp avtalet på grund av avtalsbrott från arbetstagararens sida. Fristen för att inge ett lönekrav är tre år.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

De omständigheter under vilka ett mål kan prövas av en estnisk domstol avgörs av bestämmelserna om internationell behörighet. En estnisk domstol är behörig att pröva ett mål om denna kan pröva målet i enlighet med bestämmelserna om dess materiella och territoriella behörighet eller baserat på ett avtal om behörighet, om inte annat föreskrivs i lag eller i ett internationellt avtal. Internationell behörighet är inte en exklusiv behörighet, om inte annat föreskrivs i lag eller i ett internationellt avtal. Bestämmelserna i **civilprocesslagen** (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) om internationell behörighet gäller endast i den utsträckning denna behörighet inte regleras i ett internationellt avtal eller följande EU-förordningar:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område.

Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldrans ansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 655/2014 av den 15 maj 2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning i mål och ärenden av privaträttslig natur.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Reglerna om allmän behörighet anger den domstol vid vilken en talan kan väckas mot en person och vid vilken andra processhandlingar kan vidtas mot en person, om det inte föreskrivs i lag att talan måste väckas eller processhandlingen vidtas vid en annan domstol.

Reglerna om valfri behörighet avgör vid vilken domstol, utöver domstolarna med allmän behörighet, en talan får väckas mot en person och andra processhandlingar får vidtas mot en person.

Reglerna om exklusiv behörighet avgör vilken domstol som är den enda domstol som är behörig att pröva ett tvistemål. I andra mål än tvistemål är behörigheten alltid exklusiv om inte annat föreskrivs i lag.

Enligt **reglerna om allmän behörighet** ska en talan mot en fysisk person väckas vid domstolen på den ort där han eller hon har sin hemvist och en talan mot en juridisk person vid domstolen på den ort där denna har sitt säte. Om en fysisk persons hemvist är okänd kan en talan väckas vid domstolen på den ort där han eller hon hade sin senast kända hemvist.

Om ett mål enligt de allmänna bestämmelserna inte omfattas av en estnisk domstols behörighet, eller om det inte går att fastställa vilken domstol som är behörig och inte annat föreskrivs i ett internationellt avtal eller i lag, prövas målet av distriktsdomstolen i Harju (*Harju Maakohus*) om målet ska prövas i Estland enligt ett internationellt avtal,

sökanden är estnisk medborgare eller har hemvist i Estland, och sökanden inte har eller kan förväntas ha möjlighet att försvara sina rättigheter i en främmande stat,

målet av något annat skäl i stor utsträckning rör Estland och sökanden inte har eller kan förväntas ha möjlighet att försvara sina rättigheter i en främmande stat.

Distriktsdomstolen i Harju prövar även mål som omfattas av en estnisk domstols behörighet men där det inte går att fastställa vilken estnisk domstol som är behörig att pröva målet. Detta gäller också om man har kommit överens om att domstolarna i Estland ska vara behöriga men inte specificerat vilken domstol som är behörig.

Enligt **reglerna om exklusiv (obligatorisk) behörighet** ska en talan avseende följande tvisteföremål väckas vid domstolen på den ort där den fasta egendomen är belägen:

Ett anspråk i samband med erkännande av en äganderätt, begränsad sakrätt eller annan sakrättslig inteckning i fast egendom, eller erkännande av avsaknad av sådana rättigheter eller inteckningar, eller ett anspråk i samband med andra rättigheter i fast egendom.

Fastställande av gränserna för eller uppdelning av fast egendom.

Skydd av ägande av fast egendom.

Ett äganderättsligt anspråk till följd av lägenhetsinnehav.

Ett anspråk i samband med utsökning som rör fast egendom.

Ett anspråk till följd av ett hyresavtal eller kommersiellt hyresavtal beträffande fast egendom eller annat avtal om nyttjande av fast egendom enligt lagen om avtalsförpliktelser, eller till följd av sådana avtals giltighet.

En talan som rör servitut, inteckningar eller förköpsrätt i samband med fast egendom ska väckas vid den domstol i vars domkrets egendomen är belägen.

Enligt reglerna om exklusiv (obligatorisk) behörighet ska en talan om hävning av ett oskäligt standardvillkor i avtal eller avslutande och återkallande av en persons rekommendation om tillämpning av villkoret väckas vid domstolen på svarandens verksamhetsort, eller i avsaknad av en sådan, vid domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist eller sitt säte. Om svaranden saknar verksamhetsort, hemvist eller säte i Estland ska talan väckas vid domstolen inom vars territoriella behörighet standardvillkoret tillämpades.

En talan från en juridisk person om att upphäva eller ogiltigförklara ett organs beslut ska enligt reglerna om exklusiv behörighet väckas vid domstolen på den ort där den juridiska personen har sitt säte.

En estnisk domstol får pröva ett äktenskapsmål om

minst en av makarna är estnisk medborgare eller var det vid äktenskapets ingående,

båda makarna har hemvist i Estland,

en av makarna har hemvist i Estland, förutom om det är uppenbart att en eventuell dom inte skulle erkännas i det land där den andra maken är medborgare.

Enligt reglerna om exklusiv behörighet ska en talan som ska prövas av en estnisk domstol väckas vid domstolen på den ort där makarna har gemensam hemvist.

Om makarna saknar gemensam hemvist är domstolen på den ort där svaranden har hemvist behörig domstol. Om svaranden inte har hemvist i Estland ska talan väckas vid domstolen på den ort där ett gemensamt minderårigt barn till makarna har hemvist.

Om makarna saknar gemensamma barn är domstolen på den ort där käranden har hemvist behörig domstol.

Om en saknad persons egendom har tagits i beslag, eller om en förvaltare har utsetts för en person på grund av att han eller hon har begränsad rättskapacitet eller om en person har dömts till fängelse, kan skilsmässa från en sådan person även sökas vid domstolen på den ort där käranden har hemvist.

En estnisk domstol kan pröva ett mål om fastställande av släktskap om minst en av parterna är estnisk medborgare eller minst en av parterna har hemvist i Estland. Ett mål om fastställande av släktskap som prövas av en estnisk domstol ska enligt reglerna om exklusiv behörighet väckas vid domstolen på den ort där barnet har hemvist. Om barnet inte har hemvist i Estland ska talan väckas vid domstolen på den ort där svaranden har hemvist. Om svaranden inte har hemvist i Estland ska talan väckas vid domstolen på den ort där käranden har hemvist. Detsamma gäller i mål om underhållsskyldighet.

Enligt **reglerna om valfri behörighet** får en talan som rör ett äganderättsligt anspråk även väckas mot en fysisk person vid domstolen på den ort där han eller hon stadigvarande vistas om personen i fråga vistas på denna plats under en längre tid på grund av anställning, ett tjänsteförhållande, studier eller av något annat liknande skäl. En talan som rör svarandens ekonomiska verksamhet eller yrkesverksamhet kan också väckas vid domstolen på verksamhetsorten.

En juridisk person som grundas på delägarskap, inbegripet ett bolag, eller en delägare, partner eller aktieägare i detta bolag, kan enligt reglerna om valfri behörighet även väcka talan till följd av ett sådant delägarskap eller innehav mot en delägare, partner eller aktieägare i denna juridiska person vid domstolen på den ort där den juridiska personen har sitt säte.

Om en person har hemvist eller sitt säte i utlandet kan en talan som rör ett äganderättsligt anspråk i enlighet med reglerna om valfri behörighet även väckas mot en person vid den domstol i vars domkrets de aktuella tillgångarna är belägna eller vid den domstol i vars domkrets personens andra tillgångar är belägna.

Om en tillgång har registrerats i ett offentligt register kan ovannämnda talan väckas vid domstolen på platsen för det register som tillgången har registrerats i. Om tillgången utgörs av en fordran enligt lagen om avtalsförpliktelser kan ovannämnda talan väckas vid domstolen på den ort där gäldenären har sin hemvist eller sitt säte. Om ett föremål ställts som säkerhet för fordran kan talan även väckas vid domstolen på den ort där föremålet finns.

En talan om indrivning av en fordran som säkrats genom hypotek eller som kopplats till en inteckning i fast egendom, eller en annan sådan talan rörande en liknande fordran, kan även väckas vid den domstol i vars domkrets den fasta egendomen är belägen, förutsatt att gäldenären äger den registrerade fastighet som har säkrats med hypotek eller intecknats.

En talan mot en lägenhetsinnehavare till följd av ett rättsförhållande i samband med lägenhetsinnehavet får enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den berörda lägenheten är belägen.

En talan till följd av ett avtal eller en talan om ogiltigförklaring av ett avtal kan enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den aktuella avtalsförpliktelsen ska fullgöras.

En konsument får enligt reglerna om valfri behörighet väcka talan till följd av ett sådant avtal eller förhållande som anges i §§ 35, 46, 52, 208.4, 379, 402, 635.4, 709, 734 eller 866 i **lagen om avtalsförpliktelser** (*võlaõigusseadus*), eller väcka talan till följd av något annat avtal som ingåtts med ett företag med säte eller verksamhetsort i Estland, vid domstolen på den ort där konsumenten har hemvist. Detta gäller inte en talan till följd av ett transportavtal.

En försäkringstagare, förmånstagare eller annan person med rätt att kräva att en försäkringsgivare fullgör ett försäkringsavtal får enligt reglerna om valfri behörighet även väcka talan mot försäkringsgivaren till följd av försäkringsavtalet vid domstolen på den ort där personen i fråga har sin hemvist eller sitt säte.

Vid ansvarsförsäkring, eller försäkring av en byggnad, fast eller lös egendom i anslutning till en byggnad eller lösöre, får en talan mot försäkringsgivaren även väckas enligt reglerna om valfri behörighet vid den domstol i vars domkrets den handling eller händelse som orsakade skadan ägde rum eller där skadan orsakades.

En arbetstagare får enligt reglerna om valfri behörighet även väcka talan till följd av sitt anställningsavtal vid domstolen på den ort där han eller hon har hemvist.

En talan om ersättning för olagligt orsakad skada kan enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den handling eller händelse som orsakade skadan ägde rum eller på den ort där skadan orsakades.

En talan i syfte att fastställa arvsrätt, en arvinges fordran på dödsboet, en fordran till följd av ett legat eller ett arvsavtal eller ett krav på laglott eller arvskifte får enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den avlidne hade hemvist vid tidpunkten för sin död. Om den avlidne var estnisk medborgare men vid tidpunkten för sin död inte hade hemvist i Estland kan ovannämnda talan även väckas vid domstolen på den avlidnes senaste hemvistort i Estland. Om den avlidne inte hade hemvist i Estland kan talan väckas vid distriktsdomstolen i Harju.

En talan mot flera svarande kan på kärandens begäran väckas vid den domstol där en av svarandena har sin hemvist eller sitt säte.

Om flera käromål kan inges mot en svarande grundat på samma omständigheter kan samtliga käromål inges till den domstol vid vilken det genom att återropa samma faktiska omständigheter är möjligt att väcka talan avseende ett eller vissa av anspråken.

Ett genkärsmål kan inges till den domstol som käröålet ingavs till, förutsatt att genkäröålet inte omfattas av reglerna om exklusiv behörighet. Detta gäller också om genkäröålet, enligt reglerna om valfri behörighet, ska inges till en utländsk domstol.

En talan från en tredje man med ett eget anspråk kan väckas vid den domstol som prövar huvudtalan.

En talan angående ett konkursförfarande eller ett konkursbo som avser en konkursgäldenär, konkursförvaltare eller medlem av konkurskommittén, inbegripet en talan om att undanta egendom från konkursboet, kan också väckas vid den domstol som försatte bolaget i konkurs. En talan om godtagande av en fordran kan även väckas vid den domstol som försatte bolaget i konkurs.

En konkursgäldenär kan också väcka talan angående konkursboet, inbegripet en talan om indrivning, vid den domstol som förklarade bolaget i konkurs.

Om du väcker talan vid en annan domstol än den domstol som har allmän behörighet i frågor som rör svaranden måste du motivera varför.

Om ett mål på en och samma gång kan omfattas av flera estniska domstolars behörighet har sökanden rätt att välja vid vilken domstol talan ska väckas. I så fall prövas målet av den domstol som först mottog ansökan.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

I Estland avgörs inte behörigheten av ärendets natur och vilket belopp som står på spel.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Om inte annat föreskrivs i lag får parterna (kärande, svarande, tredje man) själva föra sin talan eller låta ett ombud med aktiv rättskapacitet i tvistemål föra talan. Om en person väljer att själv föra sin talan fråntas detta inte en part i målet rätten att företrädas av ett juridiskt ombud eller en rådgivare.

Aktiv rättskapacitet i tvistemål innebär att en person har kapacitet att genom sina handlingar utöva civilprocessrättsliga rättigheter och fullgöra civilprocessrättsliga skyldigheter i domstol. En person som är minst 18 år har full aktiv rättskapacitet. Personer med begränsad rättskapacitet saknar även aktiv rättskapacitet i tvistemål, såvida begränsningarna av en vuxen persons aktiva rättskapacitet inte rör utövande av civilprocessrättsliga rättigheter och fullgörande av civilprocessrättsliga skyldigheter. En minderårig som är minst 15 år har rätt att delta i en rättsprocess tillsammans med sitt juridiska ombud.

Ett i ett avtal utsett rättegångsombud kan vara en advokat eller någon annan person som har åtminstone en statligt erkänd juristexamen, motsvarande kvalifikationer i den mening som avses i § 28.22 i *Estlands utbildningslag* (*Eesti Vabariigi haridusseadus*) eller motsvarande utländska kvalifikationer.

Under en rättegång förs en juridisk persons talan av en av dess styrelseledamöter eller en ledamot av ett organ som fungerar som ersättare för styrelsen (juridiskt ombud), om inte en delad rätt till företrädare föreskrivs i lagen eller bolagsordningen. Styrelseledamoten får låta ett i ett avtal utsett rättegångsombud föra hans eller hennes talan inför domstol. Förekomsten av ett sådant ombud hindrar inte ett juridiskt ombud, dvs. en ledamot av den juridiska personens styrelse, från att medverka i rättsprocessen.

En persons ombud utses av en domstol om detta krävs enligt lag.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Av en stämningsansökan måste det framgå till vilken domstol stämningen riktas. En ansökan kan också inges elektroniskt via den portal som finns på <https://www.e-toimik.ee/> genom inloggning med ett ID-kort. En ansökan kan också inges elektroniskt

via fax eller till den e-postadress som har angetts i detta syfte. Om ansökan lämnas personligen till domstolen bör den överlämnas till relevant domstols kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Domstolsförhandlingar och det administrativa förfarandet vid de estniska domstolarna sker på estniska. En stämningsansökan ska vara skriftlig och avfattad på estniska. Ansökan ska vara undertecknad och inges till en domstol. Den kan även inges digitalt med en digital underskrift via den portal som finns på <https://www.e-toimik.ee/> genom att inloggning med ett ID-kort, eller skickas med e-post i digitalt undertecknad form. En ansökan får endast skickas med e-post i ett format som saknar digital underskrift om en undertecknad ansökan kommer att inges till domstolen så snart som möjligt.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns ingen särskild blankett för stämningsansökningar. Stämningsansökningar ska innehålla följande uppgifter:

Namn, adress och kontaktuppgifter till deltagarna i förfarandet och deras eventuella ombud.

Domstolens namn.

Kärandens uttryckliga yrkande (käröålet).

De faktiska omständigheter som ligger till grund för talan (grunden för talan).

Bevisning till stöd för de faktiska omständigheter som utgör grund för talan och information om vilka sakförhållanden käranden avser att bevisa med respektive bevis.

Huruvida käranden går med på att låta målet handläggas genom ett skriftligt förfarande eller vill att målet ska prövas vid en domstolsförhandling.

Värdet på föremålet för talan, om inte syftet med talan är att få en viss summa pengar i betalning.

En förteckning över bilagor till ansökan.

En underskrift, eller för en handling som ingetts på elektronisk väg en digital underskrift, av deltagaren i förfarandet eller dennes ombud.

Om käranden vill att talan ska handläggas genom ett skriftligt förfarande måste käranden ange detta i talan.

Om käranden företräds av ett ombud måste även ombudets uppgifter anges i talan. Om käranden vill få hjälp i förfarandet av en tolk eller en översättare måste käranden ange detta i ansökan och om möjligt ange närmare uppgifter om tolken eller översättaren.

Om du väcker talan vid en annan domstol än den domstol som har allmän behörighet i frågor som rör svaranden måste du motivera varför.

Utöver ovannämnda information måste en ansökan i ett skilsmässomål även innehålla uppgifter om namn på och födelsedatum för makarnas gemensamma barn, den person som står för barnens underhåll och uppfostran och den person som barnen bor hos, samt ett förslag om vem som ska tilldelas föräldraansvaret och ansvaret för barnens uppfostran efter skilsmässan.

Om käranden eller svaranden är en juridisk person som är registrerad i ett offentligt register ska en avskrift av registreringskortet, ett utdrag ur registret eller ett registerintyg bifogas talan, om inte domstolen själv kan kontrollera sådana registeruppgifter. När det gäller andra juridiska personer måste annan bevisning tillhandahållas om förekomsten av sådana och deras rättskapacitet.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En statlig avgift tas ut för handläggning av en inlägga, ett överklagande eller en ansökan. De statliga avgifterna beror på tvisteföremålets värde (i [bilaga 1](#) till

[lagen om statliga avgifter](#) (*riigilõivuseadus*)) eller fastställs som specifika belopp beroende på typ av talan. Ingen statlig avgift tas ut för att pröva en ansökan om rättshjälp när en talan väcks för ersättning av lön eller för underhåll och i andra fall som anges i lagen om statliga avgifter.

En statlig avgift ska betalas innan man begär att en åtgärd ska vidtas. Svaranden underrättas inte om ansökan och andra förfaranden till följd av en åtgärd för vilken en statlig avgift tas ut genomförs inte förrän den statliga avgiften har betalats. Om inte hela den statliga avgiften betalas ger domstolen sökanden en frist för när hela beloppet ska vara betalat. Skulle den statliga avgiften inte vara betald när fristen löper ut tas ansökan inte upp till prövning. Om det belopp som har betalats i statlig avgift för ett käromål som tagits upp till sakprövning är lägre än det lagstadgade beloppet, kommer domstolen att kräva att det lagstadgade beloppet betalas i statlig avgift. Om käranden inte har betalat den statliga avgiften när domstolens frist löper ut prövar domstolen inte talan i den delen.

När den statliga avgiften betalas måste det i betalningshandlingen anges vilken processhandling den statliga avgiften avser. Om en statlig avgift betalas för en annan person ska även den personens namn anges. Om domstolen efter det att ansökan inkommit begär att en kompletterande statlig avgift ska betalas, måste det referensnummer som domstolen angett även anges när den statliga avgiften betalas via ett kreditinstitut.

I regel förpliktas den part som förlorat målet att betala ett rättegångsombuds nödvändiga och skäliga kostnader. Betalningen av rättegångsombudets kostnader behöver inte styrkas för att ersättning ska beviljas. En faktura som ställts ut för tillhandahållande av sådana juridiska tjänster räcker som bevis för att få ersättning. Civilprocesslagen innehåller inga bestämmelser om att ett rättegångsombud ska betalas innan domstolen fördelar och fastställer rättegångskostnaderna. Detta är något som den som tillhandahåller de juridiska tjänsterna och den person som ska företrädas bör komma överens om i avtalet om tillhandahållande av juridiska tjänster.

11 Kan jag få rättshjälp?

Rättshjälp beviljas en deltagare i förfarandet som är en fysisk person och som vid ansökan om rättshjälp har hemvist i Estland eller ett annat EU-land eller är medborgare i Estland eller ett annat EU-land. Hemsitt fastställs på grundval av artikel 62 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012. Andra deltagare i förfarandet som är fysiska personer beviljas endast rättshjälp om detta följer av ett internationellt avtal.

Rättshjälp beviljas den person som begär sådan hjälp om

personen på grund av sin ekonomiska situation inte kan betala rättegångskostnaderna, endast kan betala kostnaderna delvis eller endast kan betala om kostnaderna delas upp i delbetalningar, och

det finns tillräckliga skäl att tro att personens deltagande i förfarandet kommer att vara framgångsrikt.

Deltagandet i förfarandet antas bli framgångsrikt om grunderna för det ärende för vilket rättshjälp begärs beskrivs på ett juridiskt övertygande sätt och framställan underbyggs av fakta. Ärendets vikt för den person som begär rättshjälp tas också med i beräkningen vid bedömningen av huruvida personens deltagande i förfarandet är framgångsrikt.

En fysisk person beviljas inte rättshjälp om

kostnaderna för förfarandet inte antas överstiga två gånger den genomsnittliga månadsinkomsten för den person som begär rättshjälp, beräknat på grundval av den genomsnittliga månadsinkomsten under de senaste fyra månaderna innan ansökan gavs in minus skatter och obligatoriska försäkringsavgifter, lagstadgade underhållsbidrag och skäliga bostads- och transportkostnader,

den person som begär rättshjälp kan täcka kostnaderna för förfarandet med sina befintliga tillgångar, som kan säljas utan större svårigheter och mot vilka betalningskrav kan riktas enligt lagen.

När det gäller juridiska personer har endast ideella organisationer eller stiftelser som är uppförda i förteckningen över ideella organisationer eller stiftelser som omfattas av skattelättnader eller liknande ideella organisationer eller stiftelser med säte i Estland eller i ett annat EU-land rätt att ansöka om rättshjälp för att uppfylla sina verksamhetsmål. En förutsättning för att sådana juridiska personer ska beviljas rättshjälp är att de kan styrka att de ansöker om rättshjälp på miljö- eller konsumentskyddsområdet, eller på något annat område med stort allmänintresse, i syfte att förhindra att ett stort antal personers lagstadgade rättigheter skadas, samt att dessa personer inte kan antas täcka kostnaderna med sina egna tillgångar eller att de endast kan betala kostnaderna delvis eller endast kan betala om kostnaderna delas upp i avbetalningar. Den rättshjälp som andra estniska juridiska personer kan ansöka om enligt privaträtten är fullständig eller delvis befrielse från kravet om betalning av en statlig avgift i samband med ett överklagande. Andra utländska juridiska personer beviljas endast rättshjälp på grundval av ett internationellt avtal.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses ha väckts när talan når domstolen. Detta gäller endast om talan delgavs svaranden vid en senare tidpunkt. Om domstolen avvisar ansökan delges svaranden inte talan. Om ansökan uppfyller de lagstadgade kraven förklarar domstolen att den kan tas upp till sakprövning. Om ansökan inte uppfyller kraven beviljar domstolen käranden en tidsfrist för att åtgärda bristerna. Domstolen ska fatta sitt beslut om att avvisa en ansökan, uppta en ansökan till sakprövning eller bevilja en tidsfrist för att åtgärda brister i en ansökan inom skälig tid. Domstolen underrättar käranden om att ansökan kan tas upp till sakprövning.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Domstolen underrättar deltagaren om hur ärendet fortskrider med hjälp av förvaltningsbeslut. Domstolen fastställer en tidsfrist för när svaranden måste ha reagerat på ett förvaltningsbeslut. Svaranden meddelas dessutom att domstolen har beslutat att ansökan kan tas upp till sakprövning.

Senaste uppdatering: 11/08/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.